
Fyzická geografie

Zdeněk Máčka

Lekce 8

Ledovcové tvary reliéfu a glaciální období

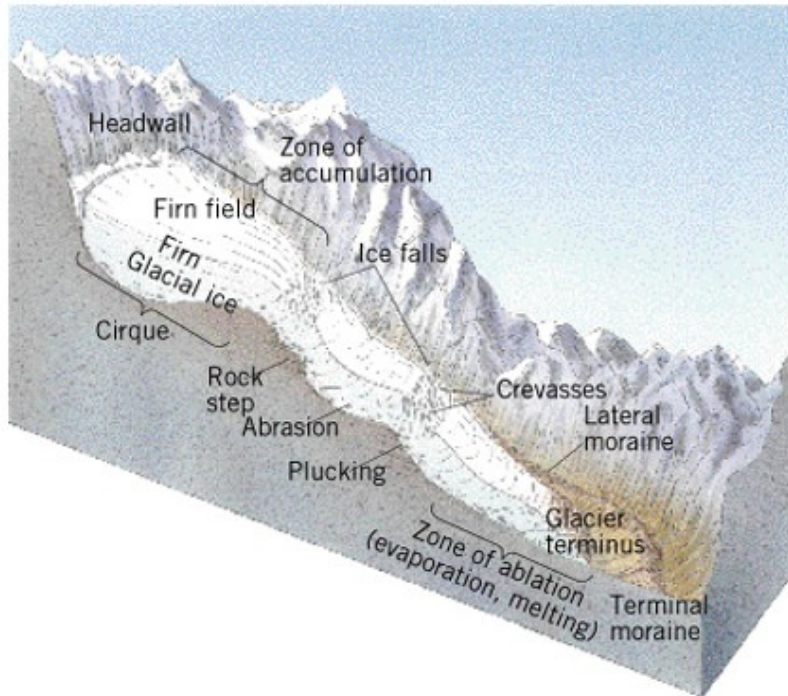
---

1. Ledovce

- Ledovec
  - Geografické rozšíření ledovců:
    - pevninské ledovce (ledovcové štíty),
    - horské ledovce.
  - Typy ledovcové eroze:
    - brázdění (*exarace*),
    - obrušování a ohlazování (*deterze*),
    - odlamování (*detrakce*).
-

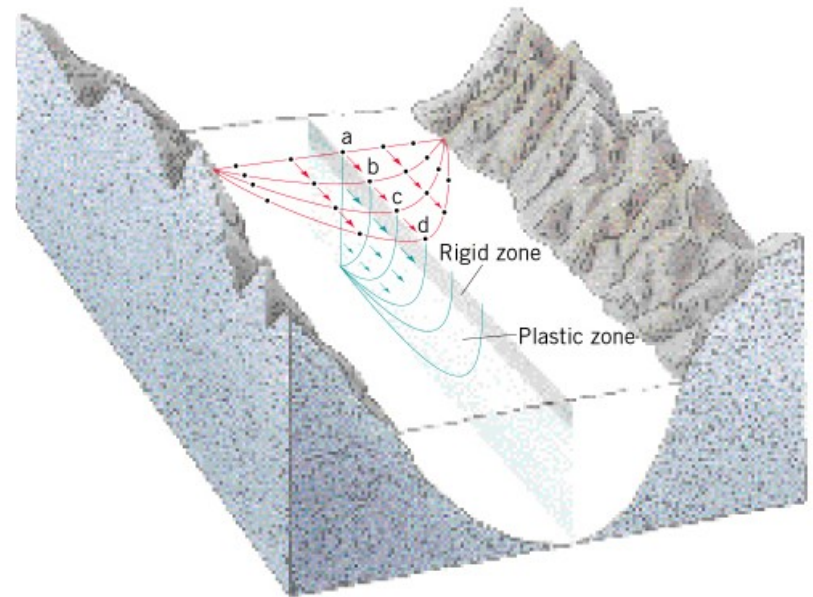
2. Horské ledovce

Podélný řez horským ledovcem

Copyright © John Wiley & Sons, Inc.

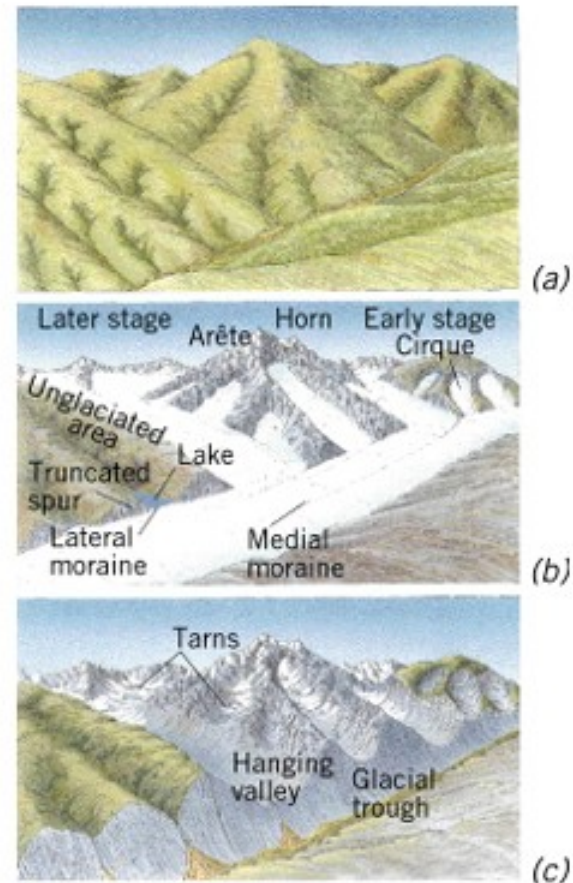
Rychlost tečení ledu

Copyright © John Wiley & Sons, Inc.

Reliéf modelovaný horskými ledovci

- Erozní ledovcové tvary:
  - arête,
  - horn.
- Akumulační ledovcové tvary:
  - moréna.
- Třídění morén:
  - boční,
  - střední,
  - koncová (terminální),
  - ústupová,
  - vnitřní,
  - spodní.

Copyright © John Wiley & Sons, Inc.

Glacigenní uloženiny morén

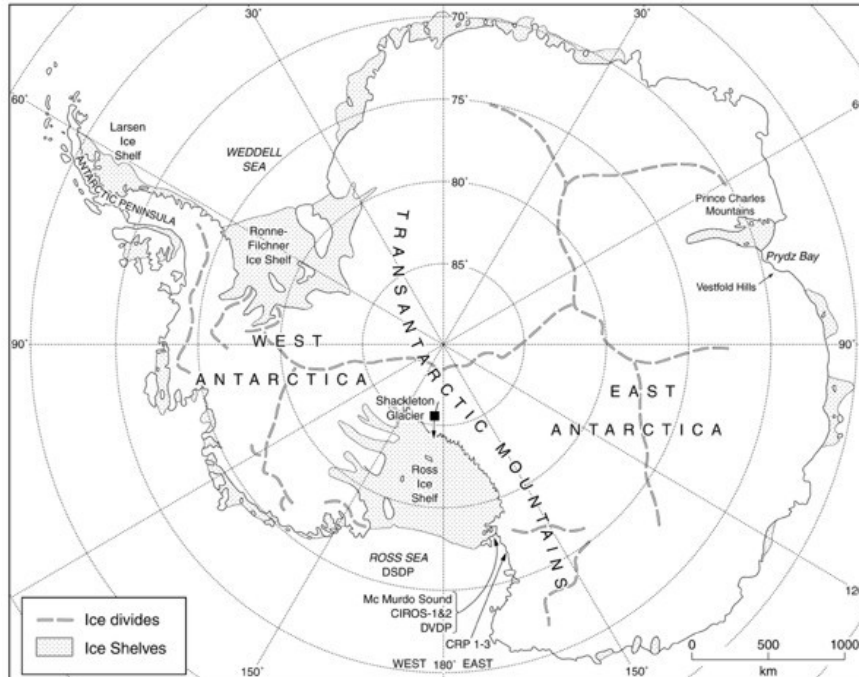
Ledovcová údolí (trogy)

- Trog
- Visuté údolí
- Pleso
- Fjord

3. Ledovcové štíty

Copyright © John Wiley & Sons, Inc.

- Současné ledovcové štíty:
  - Antarktický (13 mil. km², 4000 m),
  - Grónský (1,7 mil. km², 3000 m).

4. Mořský led

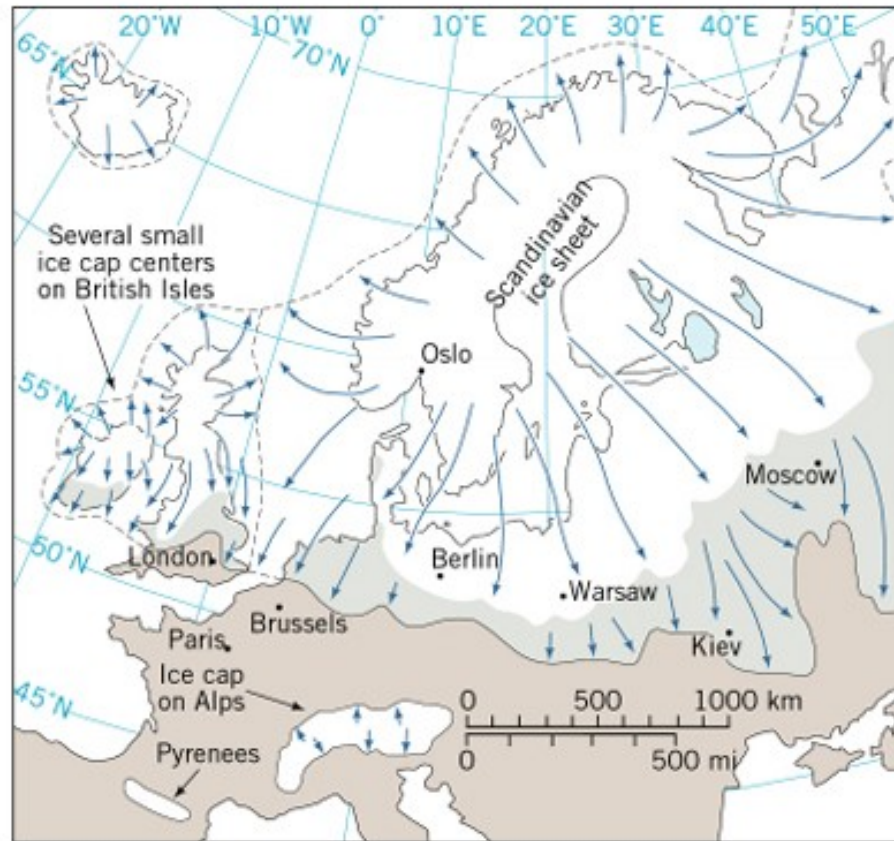

5. Glaciální období v kvartéru

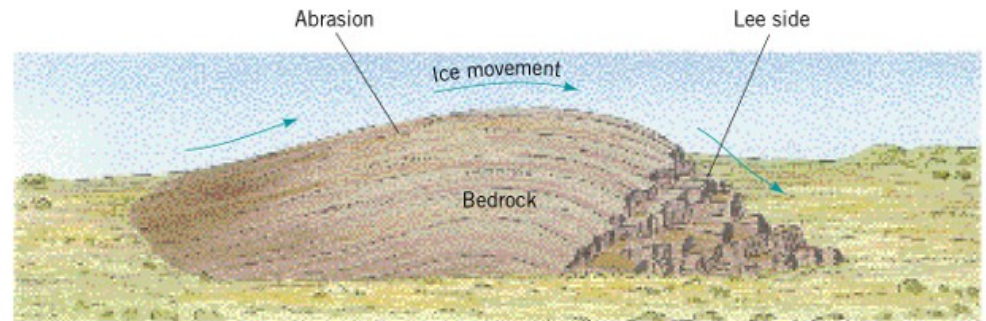
- Kvartér: počátek – 1,7 mil. let BP (2,5 mil. let BP).
- Glaciály/interglaciály, stadiály/interstadiály.
- Postglaciál: holocén, počátek 10 000 let BP.
- Stratigrafické systémy kvartéru:
  - Alpský: bieber, donau, günz, mindel, riss, würm.
  - Severoevropský: pretegelen, eburon, menap, elster, saale, weichsel.

Rozsah posledního zalednění

Copyright © John Wiley & Sons, Inc.

Reliéf vytvořený pevninskými ledovci

Copyright © John Wiley & Sons, Inc.

- Ledovcové ohlazy
- Oblíky
- Ledovcová jezera

Prstovitá ledovcová jezera

Glacigenní uloženiny

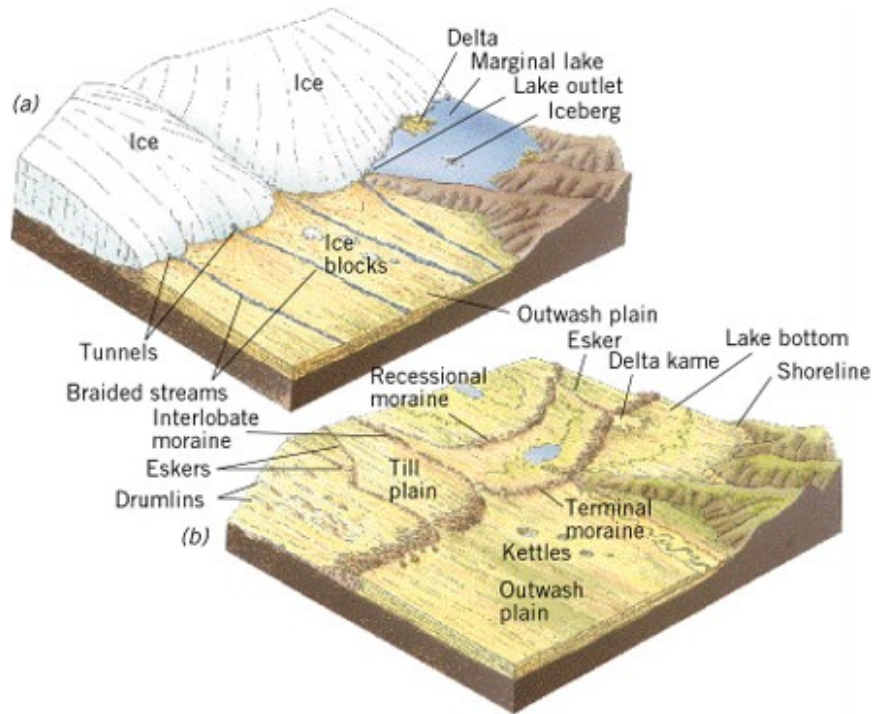
- TILL: spodní moréna (lodgement till).
- Koncová moréna + ústupové morény.

Copyright © John Wiley & Sons, Inc.

Výplavová rovina

Copyright © John Wiley & Sons, Inc.

Spodní moréna, drumlin

Proglaciální jezera

- Glacilakustrinní uloženiny
- Varvy (páskované jíly)
- Kames

Příčiny glaciálních období

- Poslední 3 mil. let – nejméně 30 chladných klimatických výkyvů.
  - Předpokládané příčiny kvartérního ochlazení klimatu:
    - změna uspořádání kontinentů,
    - zvýšení intenzity sopečné činnosti,
    - snížení zářivé energie Slunce.
-

Změny krajiny v holocénu

- Holocén – posun klimatických pásem k S.
  - Stratigrafie holocénu:
    - boreál (10-8 tis. let BP)
    - atlantik (8-5 tis. let BP)
    - subboreál (5-2 tis. let BP)
  - Fluktuace klimatu v historické době:
    - 1000-1200 n.l. – středověké klimatické optimum,
    - 1450-1850 n.l. – malá doba ledová.
-